

7/2564

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/1609
KONU : Yazılı Soru Önergesi

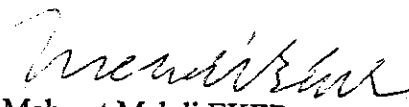
2/04/2008 AN 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 4700 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR' a ait 7/2551, Osmaniye Milletvekili Hakan COŞKUN' a ait 7/2552 ve 7/2553, Giresun Milletvekili Murat ÖZKAN' a ait 7/2554, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN' e ait 7/2555, Muğla Milletvekili Metin ERGUN' a ait 7/2556, Adana Milletvekili Tacidar SEYHAN' a ait 7/2557, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER' e ait 7/2558, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK' a ait 7/2559, Balıkesir Milletvekili Hüseyin PAZARCI' ya ait 7/2560, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE' ye ait 7/2561, Sinop Milletvekili Engin ALTAY' a ait 7/2562 ve İzmir Milletvekili Recai BİRGÜN' ait 7/2564 ve 7/2565 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş	7/2551	(2 sayfa)	8- Görüş	7/2558	(2 sayfa)
2- Görüş	7/2552	(1 sayfa)	9- Görüş	7/2559	(2 sayfa)
3- Görüş	7/2553	(1 sayfa)	10- Görüş	7/2560	(2 sayfa)
4- Görüş	7/2554	(1 sayfa)	11- Görüş	7/2561	(1 sayfa)
5- Görüş	7/2555	(1 sayfa)	12- Görüş	7/2562	(2 sayfa)
6- Görüş	7/2556	(1 sayfa)	13- Görüş	7/2564	(2 sayfa)
7- Görüş	7/2557	(1 sayfa)	14- Görüş	7/2565	(1 sayfa)

Önerge Sahibi: Recai BİRGÜN
İzmir Milletvekili

7/2564

Esas No : 7/2564

Hayvanlarda gelişmeyi hızlandırmak, et ve süt miktarını artırmak için kullanılan hormonların, söz konusu ürünleri tüketenlerde çeşitli sağlık bozukluklarına sebep olduğu bilinmektedir. Bu hormonların sığır ve koyunlarda, kanatlılarda ve hatta kültür balıkçılığında kaçak olarak yaygınca kullanılabileceği açıktır. Hayvanların ağırlığını kısa sürede hızla artıran hormonların ithalinin yasak olduğu halde bazı uzmanlar tarafından piyasada rahatça bulunabildiği ifade edilmektedir

SORU 1) Türkiye'de besi ve süt amaçlı hormon kullanımının yasak olmasına rağmen kullanıldığına dair bakanlığınıza ulaşan ihbar, bilgi veya yapılan kontroller neticesinde tespit edilen hayvan besicisi var mıdır?

SORU 2) Yasak olmasına rağmen hayvan besiciliğinde hormon kullananların tespiti için tüm Türkiye çapında kontroller yapılmakta mıdır ?

SORU 3) Hayvan Besiciliğinde hormon kullananlara karşı hangi yaptırımlar uygulanmaktadır?

CEVAP 1-2-3) Özellikle hayvanlardan daha fazla verim elde etmek amacıyla kullanılan sentetik ve uzun etkili hormonların insan ve hayvan sağlığına olumsuz etkilerinin tespit edilmesi, bu tür hormonların kullanımının yasaklanmasına neden olmuştur. Özellikle gelişmiş ülkeler geçmiş zamanlarda bu tür hormonları yoğun bir şekilde kullanmış, daha sonra insan sağlığına olan olumsuz etkilerinin tespit edilmesi üzerine yasaklama kararları almıştır. Anabolik etkiye sahip hormonlar hakkında özel olarak yayınlanan ve 96/22 sayılı AB mevzuatıyla uyumlu 19.06.2003 tarih ve 2003/18 sayılı "Gıda Değeri Olan Hayvanlara Uygulanması Yasaklanan ve Belli Şartlara Bağlanan Hormon ve Benzeri Maddeler Hakkında Tebliğ"e göre (RG: 19.06.2003-25143); **Stilbenler, stilben türevleri, tuzları ve esterleri, Anabolizan amaçla kullanıma uygun steroidler ile Zeranol da dahil olmak üzere rezorsilik asit laktonlarının gıda değeri olan hayvanlara uygulanmasına yasaklama getirilmiştir.** Ülkemizde geçmişte ve bugün anabolizan hormon içeren herhangi bir müstahzar için ruhsat verilmemiştir.

Ülkemizde yasak olmasına rağmen anabolizan(semirtici) amaçlı hormon kullanımına dair ihbarlar Bakanlığımıza ulaşmaktadır, ayrıca bu kapsamdaki ilaçların satışı ve kullanımına dair münferit vaka bilgileri de mevcuttur.

Bakanlığımız izinli veteriner ilaçlarının usulüne uygun kullanılmasını sağlamak, bununla birlikte yasaklanmış (anabolizan hormonlar dahil) ya da izinli olmayan (kaçak) veteriner ilaçlarını kullanımının önüne geçmek amacıyla rutin ve şikâyete esas denetimler gerçekleştirmektedir. 6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına Dair Kanun ve Serbest Veteriner Hekimlik Yönetmeliği ile 2002/5 sayılı Genelge veteriner hekimlerin ilaç uygulamalarını kaydetmelerini ve tavsiye ettiği ilaçlar hakkında reçete düzenlemelerini zorunlu tutmaktadır. Kalıntıların izlenmesi ve ilaç şikâyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla bu kayıtların tutulması ve kontrolü gerekmektedir. Mevzuat kapsamındaki bu denetimler Bakanlığımız İl ve ilçe teşkilatı tarafından veteriner ilaçlarının yasal satış yerlerinin rutin kontrolü ve ihbar edilen her türlü Ruhsatsız satış yerlerinin kontrolünü kapsamaktadır. Mahkemece verilen cezanın yanı sıra, ruhsatsız ilaç kullandığı ya da bulundurduğu tespit edilen veteriner hekimlerin ilaç satış yetkisi İdari olarak 1 yıl süreyle iptal edilmektedir.

Bakanlığımız halk sağlığını korumak amacıyla, yasaklanmış maddelerin var olup, olmadığı ya da bunların gıda değeri olan hayvanlara uygulanıp uygulanmadığını tespit etmek amacıyla hayvansal üretimin yapıldığı çiftliklerde, yani üretim boyutunda da kontroller yapmaktadır.

Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş Çalışma Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin madde 23, "a" bendine göre; "İşletmedeki hayvanlarla ilgili alım, satım, kesim, doğum, ölüm, uygulanan ilaç, aşılama, yedirilen yem ile süt ve yumurta verimleri gibi faaliyetlerin kayıtlarının tutulması zorunlu tutulmaktadır". Söz konusu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyen hayvancılık işletmeleri Bakanlığımız il/ilçe müdürlüklerince süre verilerek önce uyarılmakta, hastalık, ölüm gibi mücbir sebep dışında verilen süre içerisinde yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyen hayvancılık işletmeleri ise Mülki İdare Amirliğince faaliyetten men edilmektedir.

19.01.2005 tarihinde yayımlanan "Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik" uyarınca tüketime sunulacak hayvansal kökenli gıdaların veteriner ilaçları kalıntıları yönünden izlenebilirliği amacı ile "Ulusal Kalıntı Planı" kapsamında rutin numune denetimleri yapılmaktadır. Gerek rutin gerekse de şikayete esas olarak yapılan hayvansal kökenli gıdalardaki kalıntı kontrolleri sonucunda kullanımına izin verilmeyen maddelerin gıda değeri olan hayvanlara uygulandığı ya da bu amaçla kullanılabilecek maddelerin veya ürünlerin var olduğu tespit edildiği takdirde ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli tüm yasal ve idari işlemler yapılmaktadır.

SORU 4) Kontrol laboratuvarları kaç adettir ve sayısı yeterli midir ?

CEVAP 4) Bakanlığımıza bağlı Etlik Merkez Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Diyarbakır İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğünde hormon analizleri yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımıza bağlı gıda ve yem analizlerinde görevli 39 İl Kontrol laboratuvarı ve Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü olmak üzere toplam 40 laboratuvar bulunmaktadır.

SORU 5) Hayvan çiftliklerinden ne sıklıkta örnek toplama ve kontroller yapılmaktadır?

CEVAP 5) Ülkemizde balık, bal, süt ve kanatlıda kalıntı izleme planı uygulanmakta olup; her yıl düzenli olarak numune alınmakta ve gerekli analizler (ilaç kalıntısı, aflotoksin v.s) yapılmaktadır.